

กระทู้ถามที่ ๑๒๖๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง การแก้ไขปัญหาเชิงระบบเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติ และข้อจำกัดของผู้ประกอบการ
ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

เนื่องด้วยในปัจจุบัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีแรงงานต่างชาติพำนักอยู่เป็นจำนวนมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คน โดยในจำนวนดังกล่าว พบว่าเป็นแรงงานต่างชาติที่ลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายถึงประมาณ ๑๔๐,๐๐๐ คน ขณะที่แรงงานที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องเพียงประมาณ ๖๐,๐๐๐ คนเท่านั้น หนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้มีแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายอยู่ในระบบเป็นจำนวนมาก คือข้อจำกัดของระเบียบและขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติ ที่ยังขาดความคล่องตัวและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ กล่าวคือ การขึ้นทะเบียนจะต้องรอสถานที่ภาครัฐเปิดให้ดำเนินการเป็นรอบ ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันทีตามความต้องการของนายจ้าง อีกทั้งยังมีภาระสำคัญที่นายจ้างในพื้นที่อำเภอแม่สอดต้องแบกรับ กล่าวคือ ต้องพาลูกจ้างชาวต่างชาติเดินทางไปขึ้นทะเบียน ณ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ประกอบการอย่างมาก และในขณะเดียวกัน ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าวก็ยังอยู่ในระดับที่สูงเกินสมควร หากไม่มีการปรับปรุงระเบียบ หรือแนวนโยบายให้เอื้อต่อความต้องการแรงงานในภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง ปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายก็จะยังคงอยู่ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นการส่งเสริมให้อุปสงค์ต่อแรงงานผิดกฎหมายดำรงอยู่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และเป็นช่องทางให้เกิดปัญหาสำคัญตามมา ได้แก่ ปัญหาการค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมือง ความแออัดของชุมชนเมือง ปัญหาด้านสาธารณสุข การแพร่ระบาดของยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาทุนสีเทาและผู้มีอิทธิพลการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ และการใช้นอมนิเพื่ออำพรางการถือครองธุรกิจของคนต่างด้าว ปัญหาเหล่านี้ หากปล่อยไว้โดยปราศจากการปฏิรูประบบอย่างเป็นรูปธรรม จะมีแนวโน้มทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่อการสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว จึงขอเรียนถามว่า

๑. ขอรบกวนเหตุผลว่าเหตุใดการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติในประเทศไทย จึงไม่สามารถดำเนินการได้โดยทันที แต่จำเป็นต้องรอรอบหรือห้วงเวลาที่ภาครัฐกำหนด และเหตุใดนายจ้างในพื้นที่

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จึงจำเป็นต้องพาลูกจ้างเดินทางไปขึ้นทะเบียนแรงงาน ณ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นไปตามระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีใด รวมถึงเหตุผลที่กำหนดขั้นตอนดังกล่าวไว้ว่าเป็นภาระต่อผู้ประกอบการอย่างไม่สมเหตุสมผล ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงแรงงาน มีแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมีมาตรการใดที่สามารถดำเนินการได้ในเชิงรูปธรรม ทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาคธุรกิจ และลดอุปสรรคในการดำเนินการของนายจ้างในพื้นที่ โดยขอให้ชี้แจงรายละเอียดของแผนการดำเนินงาน ตลอดจนระยะเวลาดำเนินการให้ชัดเจน ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิโรจน์ ลักขณาอดิศร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๒๖๐ ร.

ของ นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน แบบบัญชีรายชื่อ
เรื่อง การแก้ไขปัญหาเชิงระบบเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติดังกล่าว
ของผู้ประกอบการในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ข้าพเจ้า นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

ประเด็นข้อซักถามเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาตินั้น ขออนุญาตดำเนินการได้โดยทันที
แต่ต้องรอรอบหรือช่วงเวลาที่เหมาะสมที่กำหนด นั้น ขออนุญาตให้เข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาตินั้น
โดยถูกต้องตามกฎหมาย เช่น แรงงานต่างชาตินั้นได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งมีใช้เพื่อการท่องเที่ยวหรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักรจะสามารถ
ขออนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้ตลอดทั้งปี อย่างไรก็ตาม
ด้วยปัญหาทางเศรษฐกิจและความไม่สงบภายในประเทศของประเทศต้นทางส่งผลให้มีแรงงานต่างชาตินั้น
ลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรและนายจ้างหรือสถานประกอบการมีการจ้างงานแรงงานต่างชาตินั้น
ที่ลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรดังกล่าวจำนวนมาก ภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องมีแนวทางการผ่อนผัน
ให้แรงงานต่างชาตินั้นที่ลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรและทำงานกับนายจ้างอยู่แล้ว สามารถอยู่ในราชอาณาจักร
และทำงานได้เป็นการชั่วคราว โดยใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๒ และอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผ่อนผันให้แรงงานต่างชาตินั้นดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักร และทำงานสูงสุด
ได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ปี ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นลักษณะครั้งคราวตามสถานการณ์ และความจำเป็น
ในขณะนั้น โดยคำนึงถึงความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ
และต้องเสนอให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (คปต.)
ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหลายหน่วยงานทั้งด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และภาคเอกชน มีมติให้
ความเห็นชอบการผ่อนผันดังกล่าว ก่อนที่กระทรวงแรงงานจะเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ประเด็นข้อซักถามกรณีที่นายจ้างในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พาลูกจ้างไปขึ้นทะเบียนแรงงาน
ณ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นไปตามระเบียบหรือมติคณะรัฐมนตรีใด รวมถึงเหตุผลที่กำหนดขึ้นตอน
ดังกล่าวเป็นภาระต่อผู้ประกอบการอย่างไม่สมเหตุสมผล นั้น ขออนุญาตให้มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ ในส่วนของการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่มีสถานะไม่ถูกต้อง
ตามกฎหมาย นายจ้างหรือบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ
ที่ได้รับมอบอำนาจจากนายจ้าง ดำเนินการยื่นบัญชีรายชื่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวต่อ
กรมการจัดหางาน และยื่นคำขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าว พร้อมเอกสารหลักฐาน และชำระ

ค่าธรรมเนียมค่ายื่นคำขอ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยคนต่างด้าวจะได้รับอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ จากนั้นให้คนต่างด้าวไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ภายในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ และจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติและออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย กับศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อขอตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๙ (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗) จากที่กล่าวมาขั้นตอนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตทำงานเป็นการดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในส่วนการจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติและออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย การจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล และการตรวจลงตราเป็นขั้นตอนการดำเนินการที่คนต่างด้าวต้องไปแสดงตัวตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางด้านความมั่นคง

ประเด็นข้อซักถามเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานของกระทรวงแรงงาน ในการปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรการใดที่สามารถดำเนินการได้ในเชิงรูปธรรม ทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวเพื่อให้การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาคธุรกิจและลดอุปสรรคในการดำเนินการของนายจ้างในพื้นที่ นั้น กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานดำเนินนโยบายให้แรงงานต่างชาติทุกคนต้องอยู่ในระบบการจ้างงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมุ่งเน้นการนำแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ (MOU) ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานตามระบบ MOU อย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันมีแรงงานต่างชาติได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือสะสมจำนวน ๖๙๒,๓๑๒ คน (กัมพูชา ๑๘๒,๙๖๓ คน ลาว ๒๕๗,๕๒๘ คน และเมียนมา ๒๕๑,๘๒๑ คน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘) อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และเศรษฐกิจของประเทศไทย มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจและความไม่สงบภายในของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้มีคนต่างด้าวเคลื่อนย้ายจากประเทศต้นทางมายังประเทศไทยจำนวนมาก แม้มีการจับกุม ผลักดัน ส่งกลับคนต่างด้าวออกไป คนต่างด้าวดังกล่าวก็สามารถลักลอบกลับเข้ามาได้อีก ดังนั้น กระทรวงแรงงานจึงมีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑. มาตรการเฉพาะหน้า และระยะสั้น

๑.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างความรับรู้ให้นายจ้าง/สถานประกอบการ และแรงงานต่างชาติ ได้รับทราบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานต่างชาติ เช่น การนำแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานตามระบบ MOU การยื่นขอใบอนุญาตทำงาน และสิทธิประโยชน์ที่แรงงานต่างชาติจะได้รับ เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดี การปรับ หรือการลงโทษทางกฎหมาย ทั้งนายจ้าง/สถานประกอบการและแรงงานต่างชาติ รวมทั้ง การดำเนินการตรวจสอบการทำงาน

ของแรงงานข้ามชาติทั่วประเทศเพื่อตรวจสอบนายจ้าง/สถานประกอบการ และแรงงานต่างชาติ ที่กระทำผิดกฎหมาย

๑.๒ เจรจาและประสานความร่วมมือกับทางการประเทศต้นทางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การนำแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานตาม MOU มีความสะดวก ลดขั้นตอน และระยะเวลา ในการดำเนินการให้สามารถนำแรงงานเข้ามาทำงานได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๑.๓ กรณียังมีแรงงานต่างชาติลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักร และนายจ้าง/สถานประกอบการ มีการจ้างงานแรงงานต่างชาติดังกล่าวจำนวนมาก หากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่ามี ความจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายโดยเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างชาติ กระทั่งแรงงาน โดยกรมการจัดหางานพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ โดยจะนำข้อเสนอดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (คบท.) พิจารณาและเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๒. มาตรการระยะกลาง

๒.๑ เพิ่มช่องทางการนำแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานตาม MOU เช่น เพิ่มช่องทางการจ้างงานระยะสั้นในภาคเกษตรและกิจการต่อเนื่องการเกษตร

๒.๒ เจรจากับประเทศอื่นในการนำแรงงานต่างชาติสัญชาติอื่นนอกเหนือจากแรงงาน สัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อเข้ามาทำงานในประเทศไทย

๒.๓ แก้ปัญหาข้อขัดข้องให้นายจ้าง/สถานประกอบการ สามารถใช้แรงงานบริเวณชายแดน ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้อย่างเต็มศักยภาพ เช่น การปรับระยะเวลาการอนุญาตทำงาน และการกำหนดให้แรงงานดังกล่าวสามารถเคลื่อนย้ายห้องที่ทำงานภายในพื้นที่ตามบันทึกความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่ภาคีได้ เป็นต้น

๓. มาตรการระยะยาว

ลดจำนวนแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือในภาคการผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยใช้มาตรการในการจัดเก็บภาษีการจ้างแรงงานต่างชาติ (Levy tax) เพื่อยกระดับเทคโนโลยี การผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศไทยไปสู่การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง